

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้ศึกษาเชิงสำรวจกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. รูปแบบการวิจัย
๒. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๑) วิเคราะห์เอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด
- ๒) สร้างเครื่องมือในการวิจัย
- ๓) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
- ๔) เก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๕) ประมวลผลเชิงคุณภาพ
- ๖) สร้างเครื่องมือเดลฟาย
- ๗) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ ๑
- ๘) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ ๒ และ ๓
- ๙) ประมวลผลความสอดคล้องและไม่สอดคล้องจากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ ๒ และ ๓
- ๑๐) ร่างผลการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม
- ๑๑) สร้างแบบสอบถามตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตามหลักพุทธธรรมที่ค้นพบ

๑๒) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมที่ค้นพบ

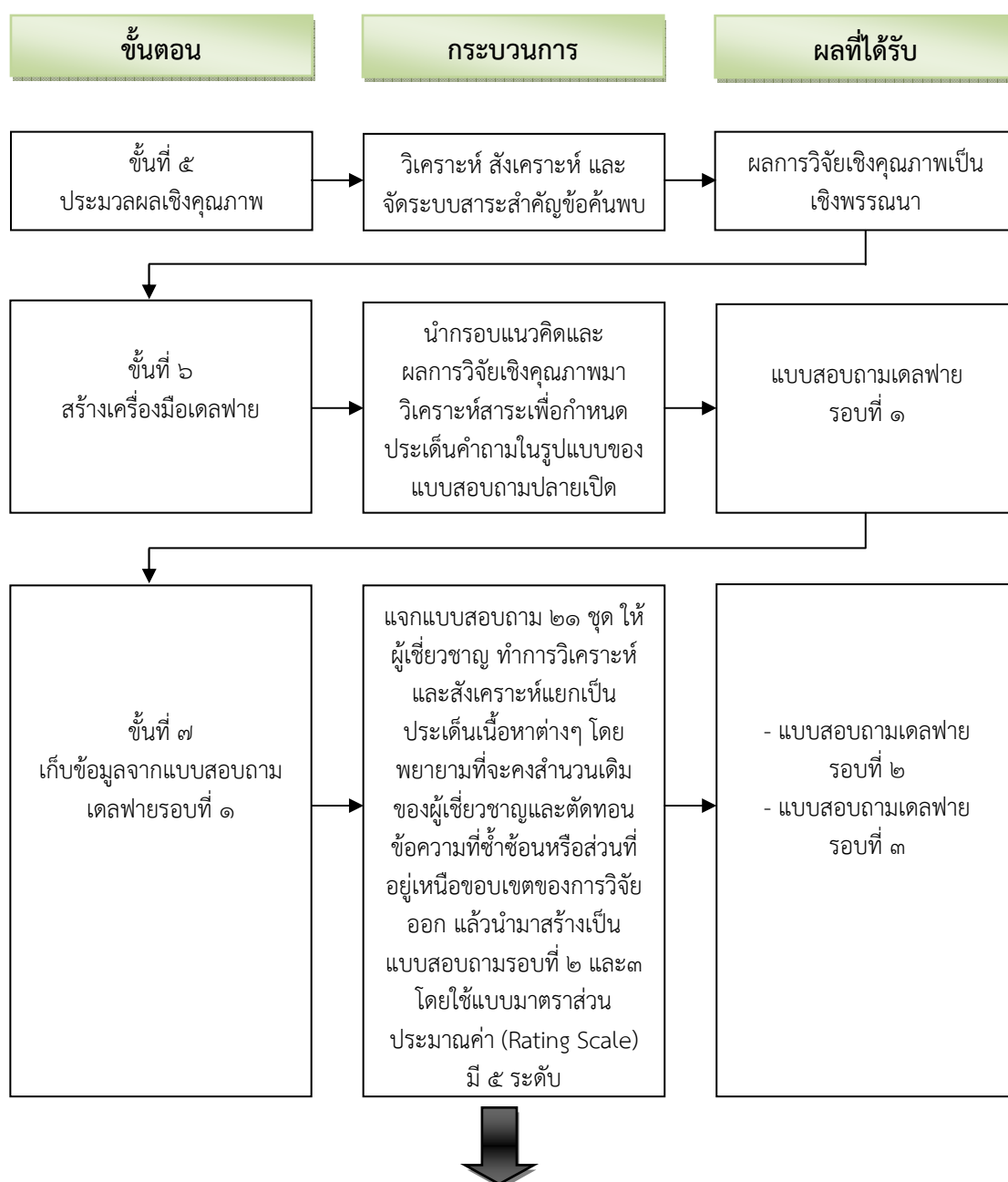
- ๑๓) เขียนรายงานการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังแผนภาพที่ ๓.๑ ดังนี้

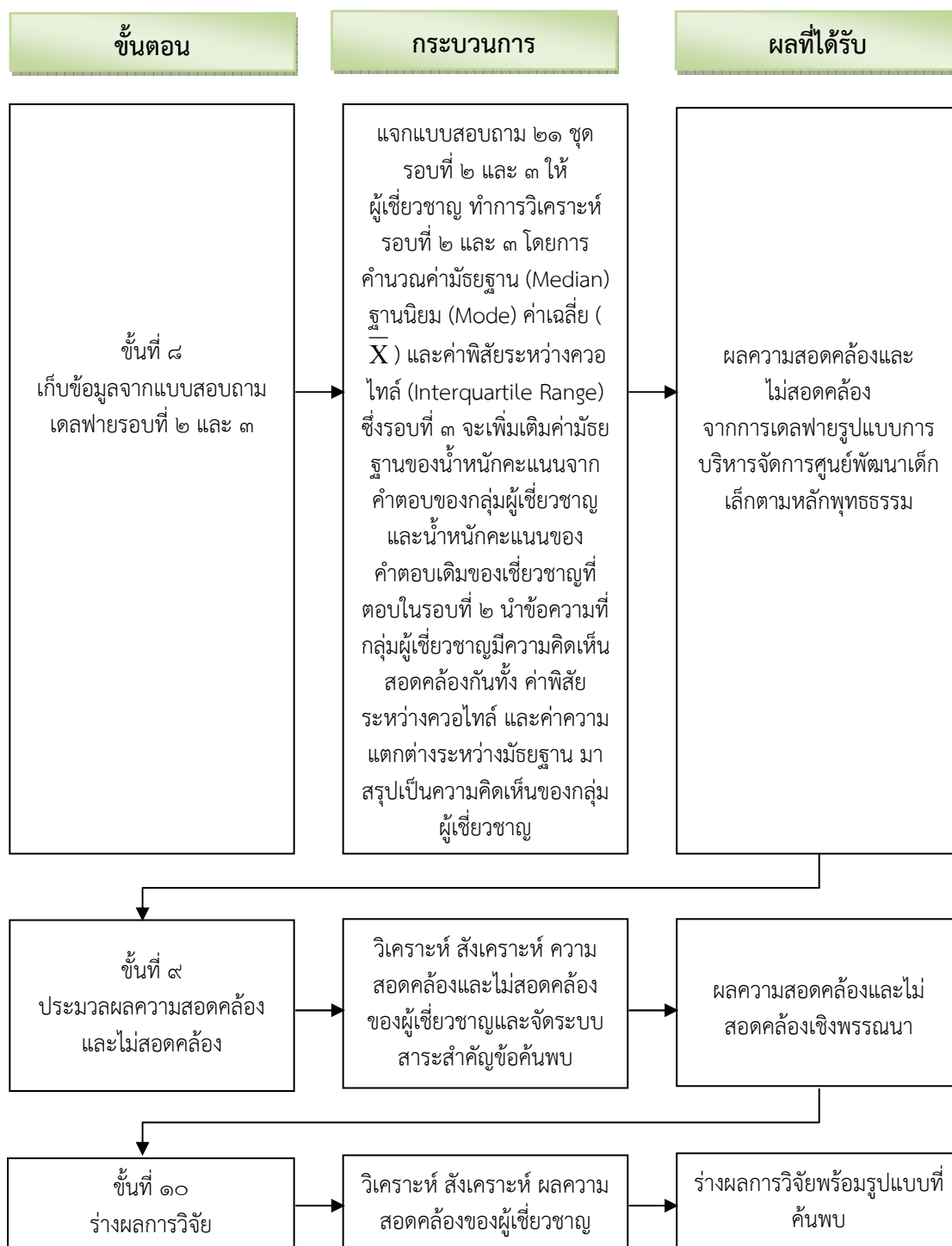

แผนภาพที่ ๓.๑ ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

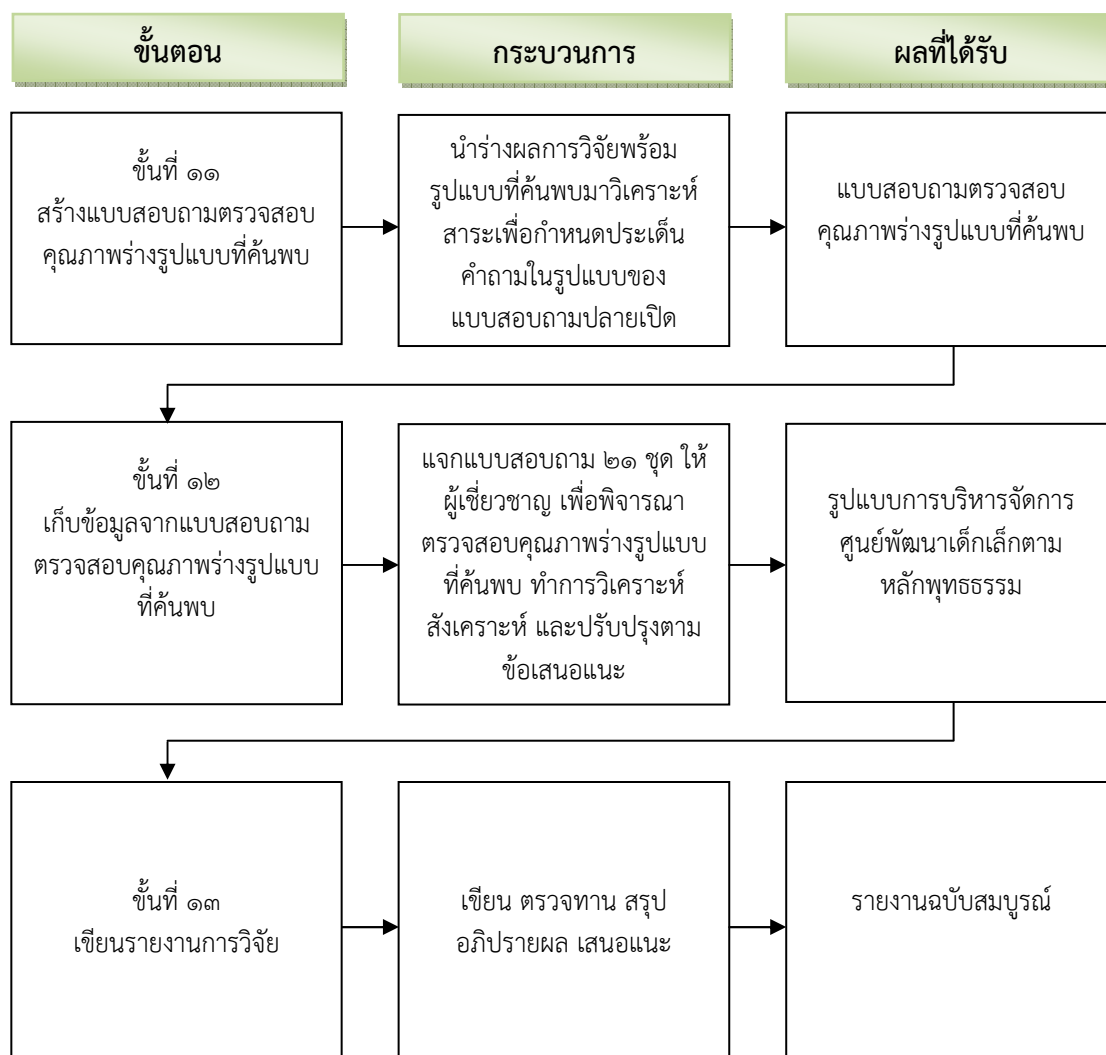
ที่มา : สรุเสกข์ ผลบุญ (๒๕๕๗)

แผนภาพที่ ๓.๑ ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

แผนภาพที่ ๓.๑ ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

แผนภาพที่ ๓.๑ ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไป และปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้แบบสอบถามประชากรที่กำหนด ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยมีประชากรทั้งสิ้น จำนวน ๒,๖๓๓ คน^๑ สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของทาโรยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ และคลาดเคลื่อนร้อยละ ๕ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓๔๗ คน จากนั้นดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมให้มีได้

$$n = \frac{2,633}{1 + 2,633 (0.05)^2}$$

$$n = 347$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓๔๗ คน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละจังหวัด ผู้วิจัยได้คำนวณโดยใช้วิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ จากสูตรการกระจายตามสัดส่วน^๒ ดังนี้

$$nh = \left[\frac{Nh}{N} \right] n$$

^๑กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ข้อมูลผู้ดูแลเด็ก, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://ereport.dla.go.th/teacher.jsp>, [๓๑ มี.ค.๒๕๕๗]

^๒นิยม ปุราคำ, ทฤษฎีของการสำรวจสถิติจากตัวอย่างและการประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร : ศ.ส.การพิมพ์, ๒๕๑๗), หน้า ๑๖๗.

เมื่อ nh = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละจังหวัด
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ต้องการศึกษา เท่ากับ ๓๔๗ คน
 Nh = จำนวนประชากรในแต่ละจังหวัด
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด เท่ากับ ๒,๖๓๓ คน
 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละจังหวัดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงกลุ่มจำนวนตัวอย่าง

จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง	จำนวนประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
พัทลุง	๖๑๘	๘๑
สงขลา	๖๖๐	๘๗
ตรัง	๓๓๑	๔๔
สตูล	๓๐๓	๔๐
ปัตตานี	๒๐๔	๒๗
ยะลา	๑๘๖	๒๔
นราธิวาส	๓๓๑	๔๔
รวมทั้งสิ้น	๒,๖๓๓	๓๔๗

๓.๒.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ ๑ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงและเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้วิจัยนำเสนอออกเป็นส่วนๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการรวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์งานวิจัยจากบทสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน นักบริหารการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒๐ รูป/คน ดังรายนามต่อไปนี้

กลุ่มผู้นำทางศาสนา

- ๑) พระครูสุวัฒนปิยคุณ ตำแหน่ง เจ้าคณะตำบลเกาะนางคำ
- ๒) พระใบฎีกาอานนท์ จารุวินโณ ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดหัวควน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

- ๓) นายพงศ์พันธ์ ทองเจือ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกทราย
- ๔) นางณัชชา แสงประสิทธิ์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านควนนกหว้า

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข

- ๕) นางจันทรา ทองอยู่คง ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ศูนย์เวชปฏิบัติครอบครัวบ้านโพธิ์
- ๖) นางจิรวรรณ รอดพูล ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลปากพะยูน

กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗) นายเจริญ จันทร์แก้ว ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลดอนประดู่

๘) นางอติติ เมฆสุวรรณ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลอ่าวพะยูน

กลุ่มผู้แทนชุมชน

๙) นายพิศ พันธุ์ช่วง ตำแหน่ง กำนันตำบลปากพะยูน

๑๐) นายจำเริญ กิมาคม ตำแหน่ง ประธานกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโพธิ์ (ชุมชนนุสรณ์)

๑๑) นายพิพัฒน์พงศ์ เอียดเหลือ ตำแหน่ง อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนบ้านโพธิ์

กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน

๑๒) นางวรรณิ มาภมูล ตำแหน่ง ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางเตง

๑๓) นางปวีณา แก้วอินทร์ ตำแหน่ง ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางเตง

๑๔) นายวีระพงศ์ แก้วเม่ง ตำแหน่ง ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลอ่าวพะยูน

กลุ่มนักบริหารการศึกษา

๑๕) นางวรรณนา สุขสวัสดิ์ ตำแหน่ง หัวหน้ากองการศึกษา เทศบาลตำบลดอนประดู่

๑๖) นายวีระพงศ์ คงประสิทธิ์ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ

๑๗) นางสาวบุพผา นิลทะรัตน ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ

กลุ่มหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑๘) นางสาวจุฑารัตน์ แก้วชูช่วย ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางเตง

๑๙) นางอารมย์ เอียดเหลือ ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโพธิ์

๒๐) นางผ่องพรรณ คมเขต ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดสุภาภิคาราม

กลุ่มที่ ๒ ผู้เชี่ยวชาญเดลฟาย (Delphi)

ผู้เชี่ยวชาญเดลฟาย (Delphi) คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงและเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนวิถิพุทธ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักบริหารการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๒๑ รูป/คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ตามจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสม คือ จำนวนตั้งแต่ ๑๗ คนขึ้นไป เพราะอัตราการลดของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก คือ ประมาณ ๐.๐๒^๓ ดังนั้น จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยกำหนดไว้จำนวน ๒๑ รูป/คน ถือว่าเหมาะสมในการเป็นกลุ่มประชากรของการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

^๓ ชานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (ครอบคลุมทุกเวอร์ชัน), พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร : บิซิเนส อาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๒), หน้า ๒๐๕.

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา

๑) พระเทพปัญญามหาเถร ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๒) พระศรีรัตนวิมล ตำแหน่ง เจ้าคณะจังหวัดสงขลา

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ

๓) นายปรีชา มากมณี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนปากพะยูนพิทยาคาร

๔) นายอุทัย ก่งเซ่ง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลอน

๕) นางละมัย แสงคงเรือง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพธิ์ (ชุมคณานุสรณ์)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย

๖) นางปรีดา ทองเจือ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหัวควน

๗) นายมนัส แสงสว่าง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพธิ์ (ชุมคณานุสรณ์)

๘) นางดรณี แซ่ฉิม ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพธิ์ (ชุมคณานุสรณ์)

กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙) นายวิทยา ทิพย์มณี ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลท่าช้าง

๑๐) ดาบตำรวจพันแสน เสือพริก ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลหารเทา

กลุ่มนักบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๑) นางพนิดา เมฆเฉลิม ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลอ่าวพะยูน

๑๒) นายนิกร มาเอียด ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลอ่าวพะยูน

๑๓) นายประเสริฐ ไชยเขียว ตำแหน่ง รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนารี

กลุ่มนักบริหารการศึกษา

๑๔) นางนิตยา คำหนูอินทร์ ตำแหน่ง หัวหน้ากองการศึกษา เทศบาลตำบลท่ามิหรำ

๑๕) นางกัลยา ศักดิ์แก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนการศึกษาดำเนินการการบริหารส่วนตำบลผาละมี

๑๖) นายปิยวิทย์ กัลยาศิริ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เทศบาลตำบลท่าช้าง

๑๗) นางสุพัตรา นวลบุญ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา เทศบาลตำบลท่าช้าง

กลุ่มหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น และครูผู้ดูแลเด็ก

๑๘) นางเพ็ญภา นันทวิชิตราณี ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน

คลองนกกระทุง

๑๙) นางสุภา แสงประสิทธิ์ ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางเตง

๒๐) นางสาวนฤวรรณ ณ สุธสกุล ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดอนทราย

๒๑) นางกมลลักษณ์ บุชบง ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโพธิ์

กลุ่มที่ ๓ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงและเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนวิถี

พุทธ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักบริหารการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น และครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับผู้เชี่ยวชาญเดลฟาย จำนวน ๒๑ รูป/คน

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา

๑) พระเทพปัญญาสุธี ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๒) พระศรีรัตนวิมล ตำแหน่ง เจ้าคณะจังหวัดสงขลา

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ

๓) นายปรีชา มากมณี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนปากพะยูนพิทยาคาร

๔) นายอุทัย ก่งเซ่ง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลอน

๕) นางละมัย แสงคงเรือง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพธิ์ (ชุมชนานุสรณ์)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย

๖) นางปรีดา ทองเจือ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหัวควน

๗) นายมนัส แสงสว่าง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพธิ์ (ชุมชนานุสรณ์)

๘) นางดรุณี ช่างฉิม ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพธิ์ (ชุมชนานุสรณ์)

กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙) นายวิทยา ทิพย์มณี ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลท่าช้าง

๑๐) ดาบตำรวจพันแสน เสือพริก ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลหารเทา

กลุ่มนักบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๑) นางพนิดา เมฆเฉลิม ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลอ่าวพะยูน

๑๒) นายนิกร มาเอียด ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลอ่าวพะยูน

๑๓) นายประเสริฐ ไชยเขียว ตำแหน่ง รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนารี

กลุ่มนักบริหารการศึกษา

๑๔) นางนิตยา คำหนูอินทร์ ตำแหน่ง หัวหน้ากองการศึกษา เทศบาลตำบลท่ามิหรำ

๑๕) นางกัลยา ศักดิ์แก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลผาละมี

๑๖) นายปิยวิทย์ กัลยาศิริ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลท่าช้าง

๑๗) นางสุพัตรา นวลบุญ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา เทศบาลตำบลท่าช้าง

กลุ่มหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น และครูผู้ดูแลเด็ก

๑๘) นางเพ็ญภา นันทวิชิตราณี ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองนกกระทุง

๑๙) นางสุภา แสงประสิทธิ์ ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางเตง

๒๐) นางสาวนฤวรรณ ณ สุธสกุล ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดอนทราย

๒๑) นางกมลลักษณ์ บุษบง ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโพธิ์

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม โดยมีเครื่องมือในการวิจัย ๓ ชนิด ประกอบด้วย ๑) แบบสอบถาม ๒) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ๓) เทคนิคเดลฟาย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

(๑) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บทความ ตำรา คัดสำเนาจากรายงานการวิจัยหรือบทความตามเว็บไซต์

(๒) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างกรอบของคำถาม โดยสร้างเครื่องมือจากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

(๓) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

(๔) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ รูป/คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) โดยการหาค่า IOC (Rovinelle & Hambleton)^๔ ประกอบด้วย

๑. พระมหาสม กลยาโณ, ดร., น.ธ.เอก, ป.ธ.๔, พธ.บ.(เกียรตินิยม), M.A.,Ph.D. ตำแหน่งงาน อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

๒. พระมหาอำนาจ อัสการี, ดร., ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A., Ph.D. ตำแหน่งงาน อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

๓. พระมหาณรงค์ศักดิ์ ฐิติญาโณ, ผศ.ดร., น.ธ.เอก, ป.ธ.๔, พธ.บ.(มนุษยสงเคราะห์ศาสตร์), M.A., Ph.D.(Soc.Sc.), D.Litt. ตำแหน่งงาน อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย

๔. พระเอกภัทร อภินันโท, ผศ., ดร. น.ธ.เอก, พธ.บ.(ครุศาสตร์), MA. (Clinical Psy.), Ph.D. (Psy.) ตำแหน่งงาน อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา

๕. ผศ.ดร.โกนิฐ ตรีทอง ป.ธ.๗, พธ.บ., M.A.,Ph.D. ตำแหน่งงาน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

(๕) นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้ดูแลเด็กในพื้นที่ ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเที่ยง (Reliability)

^๔ สมจิตร์ แก้วนาค, การพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมของ กองทัพอากาศ, ปรินญาณพนธ์ดุขภูมิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๑).

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของ Cronbach^๕ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงรายข้อ (ตามภาคผนวก) และสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๐๕

(๖) นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูล ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓๔๗ คน แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า ๕ ระดับ โดยแต่ละระดับคะแนนมีความหมายดังนี้

เกณฑ์ระดับเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ระดับ ๕ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก

ระดับ ๓ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

เกณฑ์ระดับเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เล็ก

ระดับ ๕ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอุปสรรคมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอุปสรรคมาก

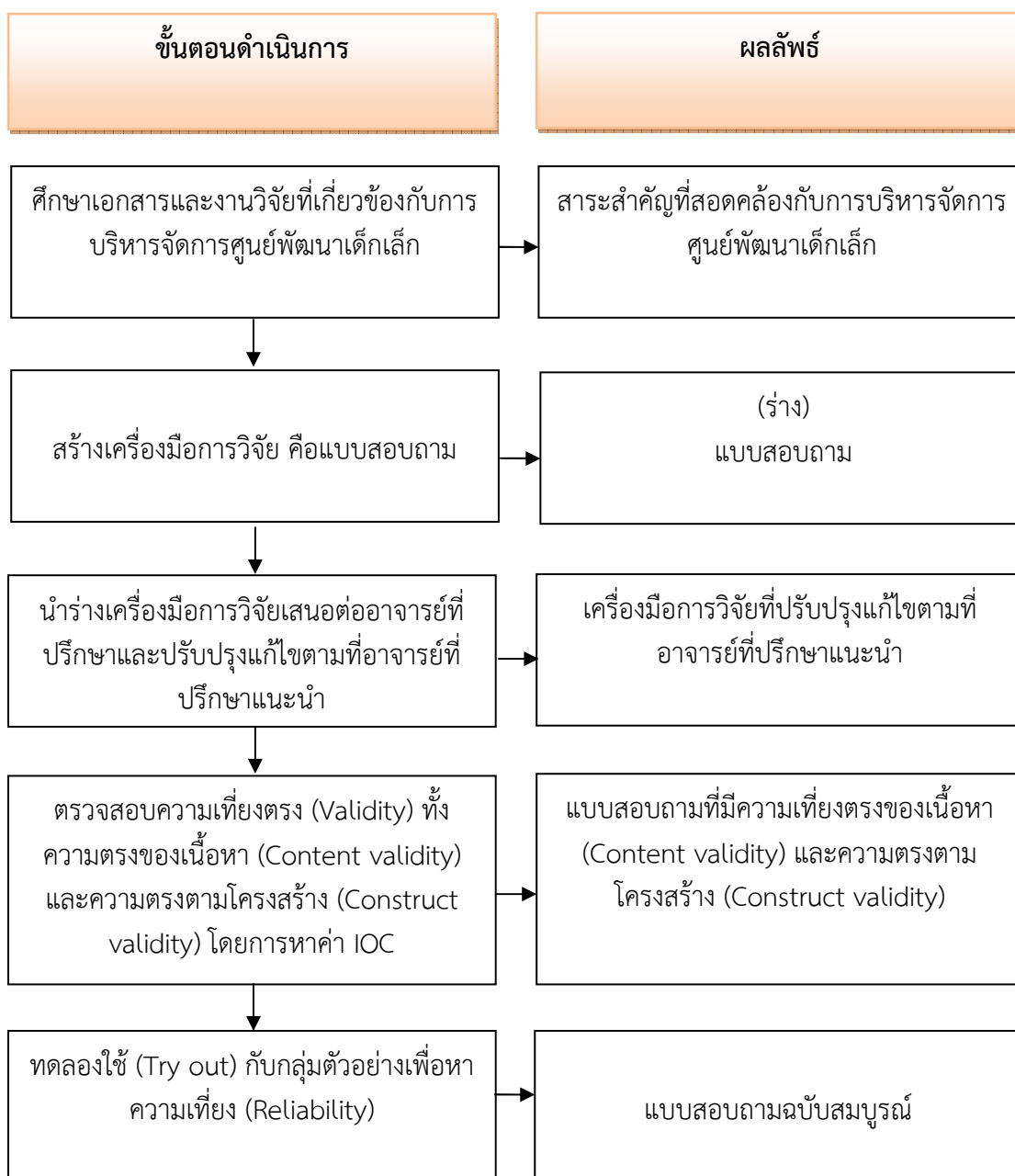
ระดับ ๓ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอุปสรรคปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอุปสรรคน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด

^๕ประยูร อาษานาม, คู่มือวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

ผู้วิจัยสรุปขั้นตอนของการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังแผนภาพที่ ๓.๒ ดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๒ ขั้นตอนของการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม
ที่มา : สุรเสกข์ ผลบุญ (๒๕๕๗)

๒) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไป และปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามสภาพปัจจุบัน การศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแนวความคิดนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม ดังนี้

(๑) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บทความ ตำรา คัดสำเนาจากรายงานการวิจัยหรือบทความตามเว็บไซต์ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป และปัญหาอุปสรรคตามสภาพปัจจุบันที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม

(๒) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคตามสภาพปัจจุบัน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างกรอบของคำถาม โดยสร้างเครื่องมือจากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งครอบคลุมใน ๔ ประเด็น คือ สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม ที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน หลักพุทธธรรมไตรสิกขา และการบริหารจัดการที่สัมพันธ์กัน และการนำรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน หลักพุทธธรรมไตรสิกขา และการบริหารจัดการที่สัมพันธ์กันไปใช้

(๓) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ (Face Validity : ความตรงเชิงพินิจ) ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเที่ยงตรง ความเที่ยงตรงพินิจ ตลอดจนความชัดเจนของการใช้ภาษา ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

(๔) ขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับสมบูรณ์ สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสรุปขั้นตอนของการดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังแผนภาพที่ ๓.๓ ดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๓ ขั้นตอนของการดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ที่มา : สุรเสกข์ ผลบุญ (๒๕๕๗)

๓) แบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

การดำเนินการสร้างเครื่องมือมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคตามสภาพปัจจุบัน ทฤษฎีและหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม การนำเสนอรูปแบบในการรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างกรอบของคำถามแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-end Form) จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

(๒) แบบสอบถามรอบที่ ๑ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-end Form) จากกรอบที่กำหนดไว้ จำนวน ๖ ประเด็นหลัก แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจดูความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและสำนวนภาษา เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ก่อนที่จะส่งให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

(๓) แบบสอบถามรอบที่ ๒ เป็นการนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ ๑ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์แยกเป็นประเด็นเนื้อหาต่างๆ โดยพยายามที่จะคงสำนวนเดิมของผู้เชี่ยวชาญและตัดทอนข้อความที่ซ้ำซ้อนหรือส่วนที่อยู่เหนือขอบเขตของการวิจัยออก แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ ๒ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับตามแนวทางการสร้างมาตราวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยการคำนวณค่า ค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

มีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “ความเป็นไปได้” ที่มีแนวโน้มในข้อคำถามแต่ละข้อ แสดงค่าคะแนนแทนระดับความคิดเห็นของท่านดังนี้

คะแนนแทนระดับความคิดเห็น

๕

๔

๓

๒

๑

หมายถึง ความเป็นไปได้

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐาน (Median)

ความหมายของค่าคะแนนมัธยฐาน (M) ที่ใช้ในการประมวลความคิดเห็น มีความหมายดังนี้

ค่าคะแนนมัธยฐาน (M)

๔.๕ - ๕.๐๐

๓.๕ - ๔.๔๙

๒.๕ - ๓.๔๙

๑.๕ - ๒.๔๙

๑.๐ - ๑.๔๙

ความหมาย ความเป็นไปได้

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

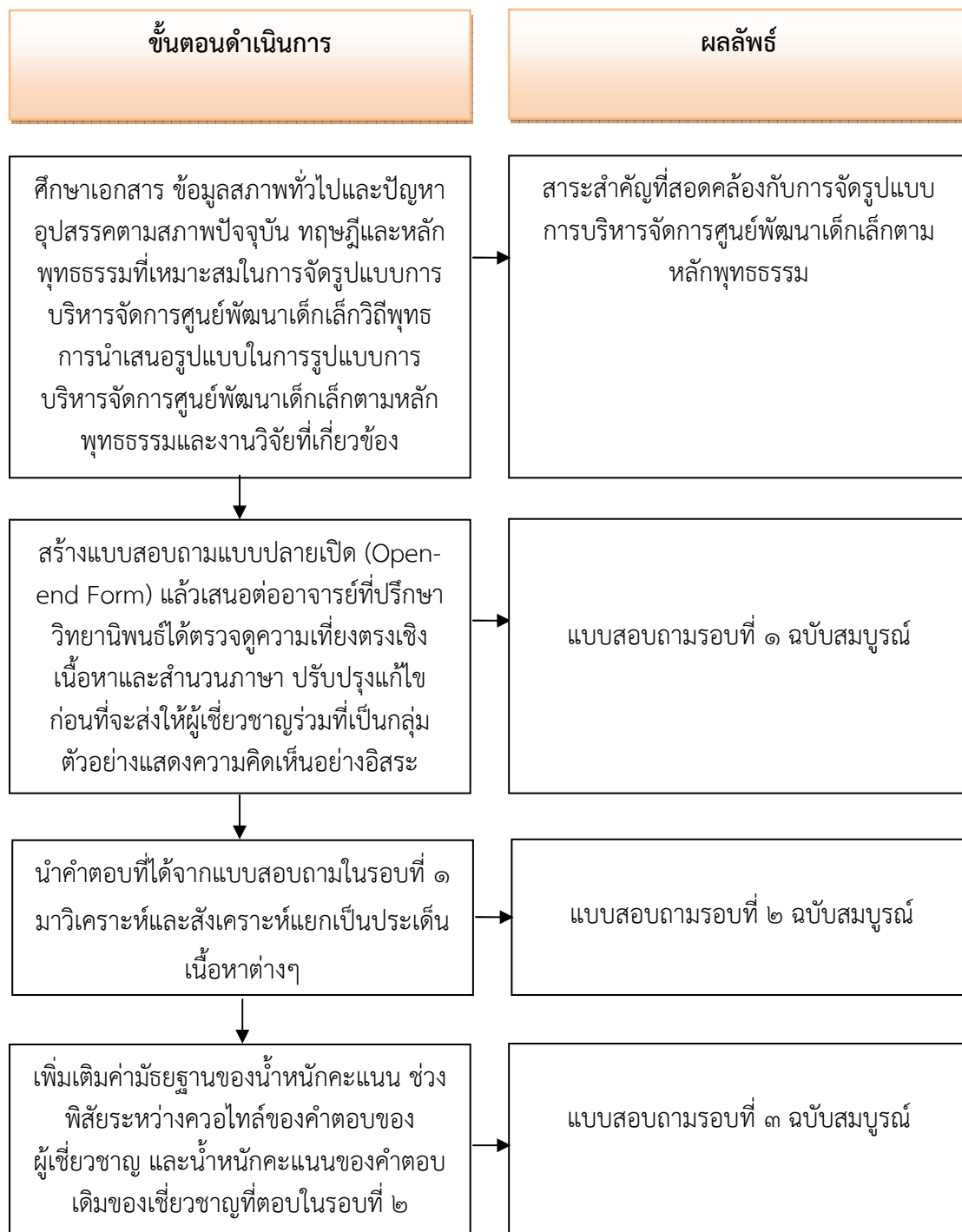
ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) มีค่า ต่ำกว่า ๑.๕๐ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้น สอดคล้องกัน^๖

(๔) แบบสอบถามรอบที่ ๓ ประกอบด้วย คำถามเหมือนแบบสอบถามในรอบที่ ๒ แต่จะเพิ่มเติมค่ามัธยฐานของน้ำหนักคะแนนจากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และน้ำหนักคะแนนของคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบในรอบที่ ๒ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้ทราบคำตอบและทบทวนก่อนที่จะตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง ในการตอบแบบสอบถามในรอบที่ ๓ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะทราบว่า ตนมีความคิดเห็นแตกต่างหรือไม่แตกต่างจากคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเพียงใด ซึ่งจะได้พิจารณาว่าเห็นด้วยหรือไม่ ผู้เชี่ยวชาญอาจจะเปลี่ยนคำตอบใหม่หรือจะยังคงยืนยันคำตอบเดิมก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องแสดงเหตุผลประกอบด้วย

ดังนั้น ในรอบนี้ผู้วิจัยนำข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐาน มาสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมในกรณีที่พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยอาจนำมาอภิปรายผลด้วยหากเป็นประเด็นสำคัญและมีประโยชน์

^๖ บาลินท์ ท้ามตัน, เทคนิคและปัญหาด้วยเทคนิคเดลฟาย, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.moe.go.th/wijai/delphi.pdf> [๒๒ เม.ย ๒๕๕๗].

ผู้วิจัยสรุปขั้นตอนของการดำเนินการสร้างแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย ดังแผนภาพที่ ๓.๔ ดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๔ ขั้นตอนของการดำเนินการสร้างแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย

ที่มา : สุรเสกข์ ผลบุญ (๒๕๕๗)

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีเครื่องมือในการวิจัย ๓ ชนิด ประกอบด้วย ๑) แบบสอบถาม ๒) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ๓) เทคนิคเดลฟาย โดยมีลักษณะ ดังนี้

๑) แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมา โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดที่ปฏิบัติหน้าที่ จำนวนเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ประสบการณ์การปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประเภทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ปฏิบัติหน้าที่ และจังหวัดที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย การบริหารจัดการด้านกายภาพ การบริหารจัดการด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการด้านบรรยากาศและภูมิทัศน์ และการบริหารจัดการด้านการจัดการ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท^๗ จำนวน ๕๐ ข้อ โดยกำหนดค่าของลำดับคะแนนดังนี้

เกณฑ์ระดับเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ระดับ ๕ หมายถึง มีความเป็นจริงมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง มีความเป็นจริงมาก

ระดับ ๓ หมายถึง มีความเป็นจริงปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง มีความเป็นจริงน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง มีความเป็นจริงน้อยที่สุด

เกณฑ์ระดับเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ระดับ ๕ หมายถึง มีปัญหาอุปสรรคมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง มีปัญหาอุปสรรคมาก

ระดับ ๓ หมายถึง มีปัญหาอุปสรรคปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง มีปัญหาอุปสรรคน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง มีปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด

^๗ ธีรยุทธ พึ่งเพียร, สถิติเบื้องต้นและการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตรไพศาล ๒๕๔๕), หน้า

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด (ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ)

๒) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเป็นแบบปลายเปิด โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

(๑) สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(๒) หลักทฤษฎีการบริหารจัดการ และหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม

(๓) การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน หลักพุทธธรรมไตรสิกขา และการบริหารจัดการที่สัมพันธ์กัน

(๔) การนำรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน หลักพุทธธรรมไตรสิกขา และการบริหารจัดการที่สัมพันธ์กันไปใช้

๓) แบบสอบถามเดลฟาย จำนวน ๓ ชุด ดังต่อไปนี้

(๑) ชุดที่ ๑ แบบสอบถามการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย รอบที่ ๑ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งพัฒนามาจากการศึกษาเอกสาร กรอบทฤษฎีที่อ้างถึงในบทที่ ๒ ข้อมูลสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคตามสภาพปัจจุบัน ทฤษฎีและหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ไม่ชี้แนะ

(๒) ชุดที่ ๒ แบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ ๒ โดยเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบประมาณค่า ๕ ระดับ ซึ่งข้อคำถามที่นำมาใช้จะได้จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ ๑ ที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ชุดที่ ๑ โดยผ่านการตรวจสอบเครื่องมือจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒๑ คน

(๓) ชุดที่ ๓ แบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายรอบที่ ๓ โดยเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบประมาณค่า ๕ ระดับ จะมีข้อคำถามเหมือนกับแบบสอบถามในรอบที่ ๒ ทุกประการ โดยเพิ่มเติมในส่วนของการแสดงค่าสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐานที่เป็นกลุ่มคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของคำตอบที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ ๒ พร้อมทั้งแสดงตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้เห็นว่า คำตอบของกลุ่มมีความสอดคล้องกันอย่างไร หากไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองก็สามารถเปลี่ยนแปลงคำตอบเดิมของตนเองได้การยืนยันความคิดเห็นเดิมไม่ตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มนั้น ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบท้ายตารางซึ่งถ้าผู้เชี่ยวชาญใดมีความคิดเห็นไม่ตรงกับกลุ่มและไม่มีเหตุผลอธิบายประกอบความคิดเห็นของตน ถือว่าเป็นการยอมรับและเห็นด้วยกับความคิดเห็นของกลุ่มส่วนใหญ่

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย การบริหารจัดการด้านกายภาพ การบริหารจัดการด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ และการบริหารจัดการด้านการจัดการ โดยการวิเคราะห์เอกสาร และแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓๔๗ คน ดังนี้

- ๑) จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่าง
- ๒) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์
- ๓) ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบไม่สมบูรณ์หรือมีร่องรอยระบุถึงการไม่ตั้งใจทำแบบสอบถามโดยพิจารณาตามขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้
- ๔) ทำการลงรหัสและจัดระบบข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๒ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไป และปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามสภาพปัจจุบัน การศึกษาทฤษฎีและหลักพุทธธรรมที่เหมาะสม และแนวความคิดนำเสนอรูปแบบในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม การนำรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมไปใช้ ดังนี้

- ๑) ติดต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน ๒๐ คน เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก พร้อมชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ ขั้นตอน กระบวนการเพื่อนัดหมาย วัน เวลา ในการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล

- ๒) ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- ๓) จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

- ๔) ดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

- ๕) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป และปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามสภาพปัจจุบัน การศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแนวความคิดนำเสนอรูปแบบในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมแล้ววิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๓ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยเทคนิคเดลฟาย ๓ รอบ โดยใช้แบบสอบถาม ๓ ฉบับ ทำการสังเคราะห์คุณลักษณะและองค์ประกอบการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม ด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑) ติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญ ๒๑ รูป/คน เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามเดลฟาย พร้อมชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ ขั้นตอน กระบวนการเพื่อนัดหมายวัน เวลา ในการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) ขอลหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ จากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอให้กับกลุ่มตัวอย่าง

๔) ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์

๕) ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบไม่สมบูรณ์หรือมีร่องรอยระบุถึงการไม่ตั้งใจทำแบบสอบถาม โดยพิจารณาตามขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้จำนวน ๓ รอบ

๖) ทำการวิเคราะห์สังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมและรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๔ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์สังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมเพื่อนำไปสู่การจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

๑) วิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม

๒) นำผลจากการวิเคราะห์ตามกรอบวิจัยแต่ละองค์ประกอบมาจัดทำ (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม

๓) ตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงและเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักบริหารการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กดีเด่น และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๒๑ รูป/คน

๔) จัดปรับ (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมฉบับสมบูรณ์

๕) นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมและรายงานผลการวิจัย

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่างใช้การวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามเกณฑ์การตัดสินระดับความคิดเห็นสำหรับการตอบที่เป็นการตอบที่เป็นมาตรฐานประมาณค่า ๕ ระดับ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าว ไปกำหนดเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป็นข้อคำถาม

สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบมาตรส่วนประมาณค่าใช้แนวทางนี้

คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า เห็นด้วยมากที่สุด

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวิถีพุทธ ที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน หลักพุทธธรรมไตรสิกขา และการบริหารจัดการที่สัมพันธ์กัน และการนำรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวิถีพุทธที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน หลักพุทธธรรมไตรสิกขา และการบริหารจัดการที่สัมพันธ์กันไปใช้

เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลดิบ (Raw Data) จากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละประเด็นคำถาม โดยการสรุปเนื้อหาสาระสำคัญ แล้วทำการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ทำการจัดรวบรวมข้อมูล พร้อมการอธิบายความหมาย แล้วทำการสรุปและจัดระบบของข้อมูล เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมอย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ๓ รอบ

รอบที่ ๑ เป็นข้อมูลจากการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแยกแยะประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอตามองค์ประกอบพื้นฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย การบริหารจัดการด้านกายภาพ การบริหารจัดการด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ และการบริหารจัดการด้านการจัดการ

รอบที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในรอบที่ ๒ ใช้วิธีการคำนวณค่าร้อยละ จากคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย โดยใช้ข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามประมาณค่า ๕ ระดับ

รอบที่ ๓ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิในรอบที่ ๓ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ ๓.๕๐ ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ๑.๕๐ ลงมา ตามเกณฑ์การตัดสินระดับฉันทามติสำหรับการตอบที่เป็นมาตรฐานประมาณค่า ๕ ระดับเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปกำหนดเป็นรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรมที่เหมาะสม

สถิติที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น ๖ สถิติ ดังนี้

๑. ค่าร้อยละ
๒. ค่าเฉลี่ย
๓. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
๔. ค่ามัธยฐาน
๕. ฐานนิยม
๖. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์